EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2020.10.19.
JOIN(2020) 16 final

KÖZÖS JELENTÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a katonai mobilitásról szóló cselekvési terv 2019. június és 2020. szeptember közötti végrehajtásáról

I. BEVEZETÉS

1. A katonai mobilitási kezdeményezés a rutintevékenységekhez, valamint az EU-n belül és kívül felmerülő válság- és konfliktushelyzetekben szükséges katonai személyzet, anyagok és felszerelések gyors és zavartalan mozgását elősegítő fontos tényező. Ez a Covid19-válság körülményei között is releváns, mivel erősíti az Unió általános készültségét és rezilienciáját. Ezen túlmenően hozzájárulhat az EU kritikus jelentőségű ágazatainak, például a védelmi és közlekedési ágazatnak a világjárvány utáni gazdasági fellendüléséhez, különösen közberuházások útján.

2. A katonai mobilitási kezdeményezés 2017. november 10-én indult[1], és a katonai mobilitásról szóló, 2018. március 28-i uniós cselekvési terv (a továbbiakban: cselekvési terv)[2] dolgozta ki részletesebben. Három kiemelt területtel – a közlekedési infrastruktúrával, szabályozási és eljárási kérdésekkel és más horizontális témakörökkel – foglalkozik oly módon, hogy előmozdítja a polgári-katonai szinergiákat és mozgósítja a meglévő szakpolitikákat és eszközöket. Az Unió hozzáadott értékére összpontosít annak lehetővé tétele során, hogy az uniós tagállamok gyorsabban és hatékonyabban lépjenek fel a közös biztonság- és védelempolitika, valamint a nemzeti és multinacionális tevékenységek összefüggésében.

3. Von der Leyen elnök asszony hangsúlyozta, hogy az EU-nak valódi európai védelmi uniót kell létrehoznia[3]. A főképviselő és a Bizottság által előterjesztett cselekvési terv ennek egyik lehetséges építőköve. Ezenkívül hozzájárul a Tanács által – az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiájának 2016. júniusi[4] ismertetését követően – 2016. november 14-én[5] elfogadott biztonsági és védelmi célkitűzések eléréséhez.

4. A cselekvési terv végrehajtása – többek között projektszinten – az állandó strukturált együttműködéssel összhangban zajlik, és összhangban van az uniós tagállamok által 2018. június 25-én[6] elfogadott konkrét intézkedésekkel is. Az EU és a NATO közötti együttműködés kiemelt elemeként – megvalósítandó konkrét célokkal, a korábban elért eredményekre, nevezetesen a két szervezetnél ezen a területen végzett munkát alátámasztó katonai követelményrendszerek közötti összhangra alapozva – továbbra is tényleges interakció folyik az EU és a NATO munkatársai között a katonai mobilitással kapcsolatban. Ez az együttműködés a varsói és a brüsszeli együttes nyilatkozat[7], a kapcsolódó közös

[1] Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A katonai mobilitás javítása az Európai Unióban (JOIN(2017) 41 final).
[2] Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a katonai mobilitásról szóló cselekvési tervről (JOIN(2018) 5 final).
[3] Például: Ambiciózusabb Unió – Programom Európa számára: Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára (2019–2024), U. von der Leyen, 2019. szeptember 10., https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/43a17056-ebf1-11e9-9c4e-01aa75ed71a1; Von der Leyen elnök asszony vitaindító beszéde a Világgazdasági Fórumon, 2020. január 22., https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_20_102
[4] Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa – Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan, 2016. június, http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf
[5] A Tanács következtetései az EU globális stratégiájának a biztonság és a védelem területén történő végrehajtásáról, 2016. november 14., https://www.consilium.europa.eu/media/22459/eugs-conclusions-st14149en16.pdf
[6] A Tanács következtetései: Biztonság és védelem az EU globális stratégiájának összefüggésében, 2018. június 25., 18. pont, http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/hu/pdf
[7] Az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének főtitkára által 2016. július 8-án kiadott együttes nyilatkozat, https://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf; az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke és az Észak-atlanti

javaslatok[8] végrehajtása és az azokból fakadó, a katonai mobilitásra vonatkozó, munkatársi szinten folytatott strukturált párbeszéd keretében folyik. A katonai mobilitásra vonatkozó strukturált párbeszédet az EU és a NATO közötti együttműködésről szóló legutóbbi, ötödik eredményjelentés[9] tárgyalja részletesebben.

5. A Bizottság szolgálatai, az Európai Külügyi Szolgálat – többek között az Európai Unió Katonai Törzse –, valamint az Európai Védelmi Ügynökség közötti szoros és folyamatos együttműködésnek, valamint a nemzeti szuverenitás és döntéshozatal tiszteletben tartása mellett az uniós tagállamok összkormányzati megközelítésben való teljes körű részvételének köszönhetően a cselekvési terv végrehajtása továbbra is jól haladt előre.

6. A cselekvési terv időszakos eredményjelentések benyújtására kéri a főképviselőt és a Bizottságot[10]. A katonai mobilitásról szóló cselekvési terv végrehajtásáról szóló első közös eredményjelentés (a továbbiakban: jelentés)[11] előterjesztésére 2019. június 3-án került sor. A jelentés megállapította, hogy valamennyi területen jelentős és kézzelfogható eredmények születtek, valamint pontosította, hogy a következő eredményjelentés ismertetésére 2020 nyarának végén kerül sor. A Tanács üdvözölte a jelentést, valamint azt, hogy a kulcsfontosságú területeken jó és kézzelfogható eredmények születtek[12].

7. E második jelentés előterjesztésére az Európai Védelmi Ügynökség katonai mobilitásról szóló, második éves jelentésének[13] kiegészítéseként kerül sor, amelyet az Ügynökség irányítóbizottsága 2020. május 25-én üdvözölt.

II. A KATONAI MOBILITÁSRA VONATKOZÓ KATONAI KÖVETELMÉNYEK AZ EU-N BELÜL ÉS KÍVÜL

A. A katonai követelmények aktualizálása

8. 2019. május 8-án a Politikai és Biztonsági Bizottság arra kérte az Európai Külügyi Szolgálatot/az EU Katonai Törzsét, hogy aktualizálja „A katonai mobilitásra vonatkozó katonai követelmények az EU-n belül és kívül” című dokumentummal (a továbbiakban: katonai követelmények)[14] kapcsolatos közlekedési infrastrukturális paramétereket és földrajzi adatokat. A Tanács 2019. július 15-én jóváhagyta az EU Katonai Törzse által a Bizottság

---

Szerződés Szervezetének főtitkára által az EU és a NATO közötti együttműködésről 2018. július 10-én kiadott együttes nyilatkozat, https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf

[8] A Tanács következtetései az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke és az Észak-atlanti Szerződés Szervezete főtitkára együttes nyilatkozatának végrehajtásáról, 2016. december 6., http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15283-2016-INIT/hu/pdf; a Tanács következtetései az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke és az Észak-atlanti Szerződés Szervezete főtitkára együttes nyilatkozatának végrehajtásáról, 2017. december 5., https://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf

[9] Ötödik eredményjelentés az Európai Unió Tanácsa és az Észak-atlanti Tanács által 2016. december 6-án és 2017. december 5-én elfogadott közös javaslatok végrehajtásáról, 2020. június 16., https://www.consilium.europa.eu/media/44451/200616-progress-report-nr5-eu-nato-eng.pdf

[10] Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a katonai mobilitásról szóló cselekvési tervről, 2018. március 28., (JOIN(2018) 5 final), 10. o.

[11] Közös jelentés az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a katonai mobilitásról szóló cselekvési terv végrehajtásáról (JOIN(2019) 11 final).

[12] A Tanács következtetései: Biztonság és védelem az EU globális stratégiájának összefüggésében, 2019. június 17., 52. pont, https://www.consilium.europa.eu/media/39786/st10048-en19.pdf

[13] A 2020. május 25-i SB 2020/023 számú dokumentum melléklete.

[14] A katonai mobilitásra vonatkozó katonai követelmények az EU-n belül és kívül (ST 14770/18), 2018. november 28.

szolgálataival, az Európai Védelmi Ügynökséggel és az uniós tagállamokkal szoros együttműködésben kidolgozott, aktualizált katonai követelményeket. A földrajzi adatok aktualizálása lehetőséget teremtett arra, hogy az uniós tagállamok felülvizsgálják és kiigazítsák a katonai közlekedési hálózat egyes részeihez kapcsolódó információkat (például hiányzó összeköttetések és határokon átnyúló elemek), valamint arra, hogy – a védelmi minisztériumokon kívüli illetékes nemzeti hatóságok bevonásával, összkormányzati megközelítés alkalmazásával – további megfontolás tárgyává tegyék a műszaki követelményeket. A munka egészéhez a NATO szolgáltatott információkat, illetve a munka adott esetben a munkatársak szintjén a NATO-val folytatott koordináció keretében valósult meg[15].

9. A katonai követelmények aktualizálása – konkrétan a hiányelemzés, valamint a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből finanszírozott kettős felhasználású infrastruktúrára vonatkozó követelmények aktualizálása – szilárd alapot biztosít a cselekvési tervnek az infrastruktúra területén történő végrehajtásának következő lépéseihez (lásd alább a 14–20. pontot).

III. KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKTÚRA

10. Mivel a katonai mozgásokhoz nélkülözhetetlen a polgári közlekedési infrastruktúra, a transzeurópai közlekedési hálózat és a katonai szükségletek közötti szinergiák fokozása a cselekvési terv lényeges pillére.

A. A kettős felhasználású közlekedési infrastruktúra finanszírozása

11. 2019 tavaszára a társjogalkotók egyetértésre jutottak, és jóváhagyták a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslatot[16], amelyben szerepeltek a kettős felhasználású közlekedési infrastruktúrára (a meglévő infrastruktúra korszerűsítésére és új infrastruktúra kiépítésére) irányuló projektek finanszírozásához szükséges rendelkezések. A 2021–2027-re szóló Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz tekintetében a pénzügyi előirányzatok véglegesítésére a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalások részeként került sor.

12. Az Európai Tanács 2020. július 21-én megállapodásra jutott az új, hosszú távú uniós költségvetésről, amely a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Európai Hálózatfinanszírozási Eszközön belül 1,5 milliárd EUR-t (folyó árakon 1,69 milliárd EUR-t) különít el a katonai mobilitás céljára[17]. 2020 szeptemberében a megállapodás az Európai Parlament jóváhagyására vár.

A katonai követelmények aktualizálása

[15] A katonai mobilitásra vonatkozó katonai követelmények az EU-n belül és kívül, aktualizált változat (ST 10921/19), 2019. július 4., a Tanács általi jóváhagyás időpontja: július 15., a fennmaradó résszel való egységes szerkezetbe foglalás időpontja: július 19. (ST 11373/19).

[16] Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről – Eredményjelentés, az Európai Unió Tanácsa, 2018/0228(COD), 2019. március 13., https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf

[17] Az Európai Tanács rendkívüli ülése (2020. július 17., 18., 19., 20. és 21.) – Következtetések, 2020. július 21., 53. o., https://www.consilium.europa.eu/media/45109/210720-euco-final-conclusions-en.pdf

13. A katonai követelmények és a transzeurópai közlekedési hálózatra vonatkozó követelmények összevetésével készült első hiányelemzés hiányosságokat tárt fel a polgári és a katonai infrastruktúrával kapcsolatos követelmények tekintetében, valamint hiányzó összeköttetéseket azonosított a katonai közlekedési hálózatban[18]. Az első hiányelemzés következtetései nyomán döntés született a katonai követelmények aktualizálásáról. A katonai követelményeket tartalmazó aktualizált dokumentum, amelyet a Tanács 2019. július 15-én hagyott jóvá[19], az infrastruktúrával kapcsolatos általános követelmények és a stratégiai földrajzi adatok felülvizsgálatát tartalmazza (lásd a fenti 8. és 9. pontot).

Aktualizált hiányelemzés

14. A katonai követelmények aktualizálását követően, valamint az Egyesült Királyságnak az EU-ból történő, 2020. január 31-i kilépése nyomán a Bizottság szolgálatai és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) 2020. július 17-én a katonai követelmények és a transzeurópai közlekedési hálózatra vonatkozó követelmények összevetésével készült, aktualizált hiányelemzést nyújtottak be a Tanácsnak[20].

15. Az aktualizált hiányelemzés megállapítja, hogy a katonai követelmények aktualizálása kedvezően hatott a katonai mobilitásra az EU-n belül és kívül egyaránt. Először is immár kevesebb hiányosság van a műszaki infrastruktúrával kapcsolatos követelmények polgári és katonai vonatkozásai között, és amennyiben pedig továbbra is akadnak hiányosságok, azok egyes esetekben jelentéktelenebbek. Következésképpen jelenleg kevesebb mérséklési intézkedésre van szükség a katonai mozgások esetében. Másodszor, növekedett a katonai közlekedési hálózat teljes hossza és csomópontjainak száma. A katonai közlekedési hálózat egyes bővítései hozzájárultak a hiányzó transznacionális összeköttetések számának csökkenéséhez. Bár a katonai közlekedési hálózat és a transzeurópai közlekedési hálózat közötti átfedés csekély mértékben csökkent (94 %-ról 93 %-ra), továbbra is nagyon magas.

16. Ezenfelül – a katonai közlekedési hálózat egészének bővülése miatt – immár több, közlekedési infrastruktúrára irányuló projekt lenne jogosult a jövőbeli Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz katonai mobilitással kapcsolatos pályázati felhívásai keretében biztosított finanszírozásra.

A kettős felhasználásra vonatkozó követelmények

17. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó Európai Hálózatfinanszírozási Eszközről szóló rendeletnek a társjogalkotók által jóváhagyott szövege kimondja, hogy a Bizottság olyan végrehajtási rendeletet fog elfogadni, amely meghatározza a kettős felhasználású infrastrukturális fellépésekre vonatkozó infrastrukturális követelményeket. Bár a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Európai Hálózatfinanszírozási Eszközről szóló rendelet elfogadására még nem került sor, a Bizottság szolgálatai megkezdték a kettős felhasználásra vonatkozó követelményekről szóló végrehajtási rendelet szövegezésének folyamatát, hogy a lehető legkorábban, 2021-től megkezdhessék a projektek finanszírozását.

[18] Közös bizottsági szolgálati munkadokumentum – Katonai követelmények és a transzeurópai közlekedési hálózat: hiányelemzés, 2019. május 3., (SWD(2019) 175 final).
[19] A katonai mobilitásra vonatkozó katonai követelmények az EU-n belül és kívül, aktualizált változat (ST 10921/19), 2019. július 4., a Tanács általi jóváhagyás időpontja: július 15., a fennmaradó résszel való egységes szerkezetbe foglalás időpontja: július 19. (ST 11373/19).
[20] Közös bizottsági szolgálati munkadokumentum – A katonai követelmények és a transzeurópai közlekedési hálózatra vonatkozó követelmények összevetésével készült, aktualizált hiányelemzés, 2020. július 17., (SWD(2020) 144 final).

18. A Bizottság szolgálatai 2019. április közepétől nyár végéig konzultációt folytattak valamennyi közlekedési mód érintett szövetségeivel a polgári célokra hasznos infrastrukturális követelmények felső határainak meghatározása érdekében. A közlekedési szövetségek észrevételeinek beérkezését követően a Bizottság szolgálatai az Európai Külügyi Szolgálattal – többek között az EU Katonai Törzsével – folytatott szoros koordináció keretében, valamint az Európai Repülésbiztonsági Ügynökséggel, az Európai Védelmi Ügynökséggel, továbbá az Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökséggel folytatott koordináció keretében elkészítették a kettős felhasználásra vonatkozó követelmények első tervezetét. Ez a katonai követelményekben meghatározott infrastrukturális paraméterek és a közlekedési szövetségek információi közötti átfedésen alapult.

19. A kettős felhasználásra vonatkozó követelmények tervezetét három értekezleten tovább tökéletesítették, amelyeken a Transzeurópai Közlekedési Hálózat Bizottságának tagjai és az uniós tagállamok védelmi minisztériumainak szakértői vettek részt 2019 szeptembere és 2020 januárja között. A záró értekezleten elkészült az uniós tagállamok által nem hivatalosan elfogadott tervezet. 2020. július 17-én a Bizottság szolgálatai észrevételezés céljából megküldték a végrehajtási rendelet tervezetét az uniós tagállamoknak, annak érdekében, hogy a Bizottság a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz hatálybalépésekor el tudja azt fogadtatni.

20. A kettős felhasználásra vonatkozó követelmények a polgári és a katonai mobilitás közötti szinergiák kihasználására törekvő uniós tagállamok számára hivatkozási pontot fognak jelenteni a jövőbeli infrastruktúra-tervezéshez.

Tervezett kettős felhasználású projektek

21. A Bizottság szolgálatai felkérték az uniós tagállamokat, hogy nevezzék meg prioritást jelentő kettős felhasználású projektjeiket, és azokat 2020 első félévében nyújtsák be, hogy a Bizottság szolgálatai az Európai Külügyi Szolgálattal – többek között az EU Katonai Törzsével – folytatott szoros konzultáció keretében a kettős felhasználású igényeknek megfelelő, tervezett projekteket dolgozhassanak ki európai szinten.

22. Bár 2019-ben igen pozitív mozzanat valósult meg, ideértve a kettős felhasználásra vonatkozó követelmények 2020. januári, nem hivatalos véglegesítését, a tervezett projektek kidolgozásának folyamata 2020-ban a Covid19-világjárványt követően lelassult. Mindazonáltal folyamatban van a munka, annak biztosítása érdekében, hogy a Bizottság szolgálatai a terveknek megfelelően, 2020 végéig véglegesítsék a tervezett projekteket. Eddig több értekezletre került sor, és a korai tendenciák azt jelzik, hogy az uniós tagállamok nagy érdeklődést tanúsítanak.

23. Ahogyan már említésre került, az Európai Tanács 1,69 milliárd EUR összegű költségvetést hagyott jóvá a kettős felhasználású közlekedési infrastruktúra finanszírozására[21]. A tagállamok által tanúsított nagy érdeklődés és a beruházási hajlandóságuk miatt a költségvetés elő fogja segíteni a gazdaság élénkítését, így hozzá fog járulni a Covid19-válság utáni helyreállításhoz is, különösen akkor, ha a projektek finanszírozása előre ütemezhető.

B. A transzeurópai közlekedési hálózatról szóló rendelet felülvizsgálata[22]

[21] Lásd a fenti 17. lábjegyzetet.

[22] Az Európai Parlament és a Tanács 1315/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról és a 661/2010/EU határozat hatályon kívül helyezéséről, *(HL L 348., 2013.12.20., 1. o.).*

24. A Bizottság szolgálatai arra törekednek, hogy 2020 novemberéig lezárják a transzeurópai közlekedési hálózatról szóló rendelet felülvizsgálatának folyamatát. A cselekvési tervben[23] foglaltaknak megfelelően értékelni fogják, hogy a felülvizsgált rendeletbe szükséges-e a kettős felhasználásra vonatkozó követelményeket illeszteni, valamint hogy a transzeurópai közlekedési hálózatot ki kell-e bővíteni a katonai közlekedési hálózat egyes részeivel olyan esetekben, amikor a polgári célú közlekedési áramlások jelentős mértékűek.

C. A TENtec információs rendszer

25. Miután a Tanács 2018 novemberében jóváhagyta a katonai követelmények első aktualizálását, a Bizottság szolgálatai feltöltötték a katonai közlekedési hálózat adatait a TENtec interaktív térképes alkalmazásba[24], így lehetővé tették az uniós katonai közlekedési hálózat egyszerű megjelenítését. A katonai követelmények 2019. júliusi aktualizálását követően a Bizottság szolgálatai a katonai közlekedési hálózatot megjelenítő interaktív alkalmazást is frissítették. Miután az Egyesült Királyság 2020 januárjában kilépett az EU-ból, a Bizottság szolgálatai ismételten frissítették az alkalmazást. A Bizottság szolgálatai folyamatosan keresik az alkalmazás további tökéletesítésének módjait.

26. A TENtec alkalmazás pozitív visszajelzéseket kapott, és továbbra is az elsődleges eszköz arra, hogy az uniós intézmények munkatársai és az uniós tagállamok képviselői hozzáférjenek az uniós katonai közlekedési hálózathoz és elemezzék azt.

27. Végezetül, ami a katonai és a polgári adatbázisoknak a cselekvési tervben említett, lehetséges összekapcsolását illeti, várhatóan 2020 második félévében kezdődnek a konzultációk az érintett felekkel.

IV. VESZÉLYES ÁRUK SZÁLLÍTÁSA

28. A katonai terület számára előnyös lenne, ha a veszélyes áruk szállítása területén további harmonizáció valósulna meg uniós szinten. 2019-ben az Európai Védelmi Ügynökség ismertette a katonai veszélyes áruk szállítására alkalmazandó, hatályos szabályokra és előírásokra kiterjedő felmérésének eredményeit, amely a nemzeti jogi kereteket térképezte fel, a veszélyes áruk szállításának akadályaira és korlátozásaira helyezett hangsúllyal. Bár a megfelelő következtetéseket jelenleg nemzeti szinten kezelik, döntés született arról, hogy a felmérés megállapításaival az Európai Védelmi Ügynökség által kidolgozott, „A határokon átnyúló forgalmi engedélyekre vonatkozó eljárások optimalizálása Európában” elnevezésű, folyamatban lévő program keretében foglalkozzanak.

29. A Bizottság szolgálatai és az Európai Védelmi Ügynökség a veszélyes áruk szállításával foglalkozó polgári és katonai szakértők közötti ismeretcserére szolgáló platformot hoztak létre. Az ismeretcserére az érintett közösségek találkozóin való részvétel, valamint a munkatársak közötti kapcsolattartás keretében került sor. A szakértők továbbra is szoros együttműködést folytatnak, nevezetesen a felszíni és a légi szállításra vonatkozó technikai megállapodások tekintetében, amelyekről jelenleg megbeszélések folynak a határokon átnyúló forgalmi engedélyekre vonatkozó program keretében. Ezen túlmenően 2020 februárjában kifejezetten a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos munkaértekezletre került

[23] Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a katonai mobilitásról szóló cselekvési tervről (JOIN(2018) 5 final), 5. o.
[24] Az interaktív alkalmazáshoz való hozzáférésre a szükséges ismeret elve alapján van lehetőség a move-tentec@ec.europa.eu e-mail-címen történő kapcsolatfelvétel révén.

sor „A határokon átnyúló forgalmi engedélyekre vonatkozó eljárások optimalizálása Európában” elnevezésű programban részt vevő tagok közötti egyetértés elősegítése érdekében.

30. A Bizottság szolgálatai továbbra is támogatták az Európai Külügyi Szolgálatot (különösen az Európai Unió Katonai Törzsét) és az Európai Védelmi Ügynökséget abban, hogy a veszélyes áruk szállítására vonatkozó polgári szabályok alapján következetes, önkéntes gyakorlatok alakuljanak ki a tagállamok szintjén. Ennek kapcsán az uniós intézmények és szervek a katonai mobilitásra vonatkozó EU–NATO strukturált párbeszéd keretében folytatták annak értékelését, hogy – a NATO AMovP6 szabványosítási megállapodása 2019. évi nyilvánosságra hozatalának kihasználása érdekében – lehet-e arra hivatkozni a katonai veszélyes áruk szállítására vonatkozó referencia-szabályrendszerként.

31. Az Európai Védelmi Ügynökség által a határokon átnyúló forgalmi engedélyekről szóló technikai megállapodás keretében a felszíni szállítás tekintetében végzett munka egyértelműen rámutat, hogy az uniós tagállamok között a katonai ágazaton belül folytatott fokozott együttműködés és kölcsönös bizalom szempontjából előnyösek lennének az eltérő nemzeti megközelítések kezelését célzó törekvések. Alapértelmezett megközelítésként a polgári szabályok alkalmazását, valamint annak kiegészítéseként – szükség esetén – a NATO AMovP6 szabványosítási megállapodásának rendelkezéseit ötvöző intézkedésnek elvileg elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy az EU-n belül gyors és zavartalan lehessen a veszélyes áruk katonai célú szállítása.

32. Az uniós szintű megvalósíthatóság és további fellépés szükségességének értékelésével összefüggésben a Bizottság szolgálatai több lehetőséget elemeztek annak érdekében, hogy hivatkozási keretet hozzanak létre a veszélyes áruk katonai célú szállítására alkalmazandó szabályokhoz. Bármely további fellépés jogalapját továbbra is a Bizottság szolgálataival és az Európai Külügyi Szolgálattal folytatott szoros konzultáció keretében – az Európai Védelmi Ügynökség bevonásával – kell meghatározni.

V. VÁM ÉS HOZZÁADOTTÉRTÉK-ADÓ

A. Vámügyek

33. A cselekvési tervben a határokon átnyúló katonai mozgásokhoz kapcsolódó vámalakiságoknak a NATO-val való szinergiák biztosításával történő észszerűsítése és egyszerűsítése érdekében meghatározott konkrét fellépések különösen az uniós vámjogszabályokhoz kapcsolódó két bizottsági rendelet[25] módosítását foglalják magukban.

34. A Bizottság 2020. április 3-án elfogadta az (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet módosítását, amely 2020. július 16-án lépett hatályba[26]. Ez a módosítás meghatározza a

[25] A Bizottság (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. július 28.) a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről *(HL L 343., 2015.12.29., 1. o.);* a Bizottság (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelete (2015. november 24.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról *(HL L 343., 2015.12.29., 558. o.).*

[26] A Bizottság (EU) 2020/877 felhatalmazáson alapuló rendelete (2020. április 3.) a 952/2013/EU rendelet kiegészítéséről szóló (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet módosításáról és helyesbítéséről, valamint az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU rendelet kiegészítéséről szóló (EU) 2016/341 felhatalmazáson alapuló rendelet módosításáról *(HL L 203., 2020.6.26., 1. o.).*

katonai tevékenységek keretében szállított vagy felhasznált áruk fogalmát, és létrehozza az uniós tagállamok által – többek között az Unió közös biztonság- és védelempolitikájába illeszkedő katonai tevékenységekkel összefüggésben – használandó vámokmányként szolgáló 302. sz. EU-formanyomtatványt. Lehetővé teszi, hogy a 302. sz. NATO-formanyomtatvány mellett a 302. sz. EU-formanyomtatvány is használható legyen vám-árunyilatkozatként különböző, határokon átnyúló árumozgásokhoz.

35. A 302. sz. EU-formanyomtatvány mintájának kidolgozása az uniós tagállamokkal együtt történt az Európai Védelmi Ügynökség vámügyi programja keretében. Miután az Ügynökség irányítóbizottsága 2019. augusztusában hozzájárulását adta, az Ügynökség 2019 szeptemberében továbbította a Bizottságnak a 302. sz. EU-formanyomtatvány mintáját, hogy az bekerüljön az uniós vámjogszabályok felülvizsgálatába.

36. A felhatalmazáson alapuló rendelettel kapcsolatos munkával párhuzamosan a Bizottság 2020. június 29-én elfogadta az (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelet módosítását, amely 2020. július 20-án lépett hatályba[27]. A végrehajtási rendelet módosításai különösen a 302. sz. EU-formanyomtatvány és a 302. sz. NATO-formanyomtatvány használatára vonatkozó eljárási szabályokat tartalmaznak.

37. A fent említett módosítások, amelyek tényleges alkalmazása 2020 nyara után várható, jelentős mértékben hozzá fognak járulni a cselekvési terv azon célkitűzéseihez, hogy az EU egész területén egyszerűsödjenek és észszerűsödjenek a kapcsolódó vámeljárások, és valamennyi uniós tagállamban biztosított legyen a határokon átnyúló katonai mozgások egységes vámügyi kezelése. Az egységes kezelés további biztosítása érdekében a Bizottság szolgálatai jelenleg külön útmutatót készítenek a katonai felhasználók és a vámhatóságok számára a 302. sz. EU-formanyomtatvány használatáról. E célból tovább fogják tökéletesíteni az Európai Védelmi Ügynökség által szövegezett útmutatót, és konzultálni fognak az Európai Külügyi Szolgálattal is. Az útmutató első változata várhatóan 2020 végére lesz elérhető.

38. A 302. sz. EU-formanyomtatvány kidolgozására a NATO felé biztosított teljes átláthatóság mellett és a NATO-val folytatott párbeszéd keretében került sor. A 302. sz. EU-formanyomtatvány és a 302. sz. NATO-formanyomtatvány mintáinak teljes összhangba hozatala kiigazítást igényelne a NATO részéről. A vámeljárás egyszerűsítése érdekében a katonai felhasználók számára az lenne a preferált végső állapot, hogy az EU és a NATO egyforma 302. sz. formanyomtatvány-mintát használna, ugyanakkor mindkét szervezet megőrizné az eltérő jogalapokat.

39. Ami a 302. sz. EU-formanyomtatvány esetlegesen digitális formátumban történő használatát illeti, az Európai Védelmi Ügynökség a hozzájáruló tagállamokkal együtt programmegállapodást szövegezett. Az első lépés annak értékelése, hogy szükséges-e a 302. sz. formanyomtatvány digitalizálása, illetve az adott intézkedés esetleges kockázatainak és hozadékainak az értékelése. Az értékelés eredményétől függően a digitalizáció jövőbeli lépéseinek keretét várhatóan egy megfelelő katonai vámügyi rendszer műszaki előírásainak meghatározását célzó tanulmány fogja meghatározni. A programmegállapodás aláírására várhatóan 2020 végéig sor kerül.

B. Hozzáadottérték-adó

[27] A Bizottság (EU) 893/2020 végrehajtási rendelete (2020. június 29.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelet módosításáról, *(HL L 206., 2020.6.30., 8. o.)*.

40. További fontos elért eredmény a tavalyi jelentés óta az (EU) 2019/2235 tanácsi irányelv[28] 2019. december 16-i elfogadása. Ez az irányelv oly módon biztosítja az egyenlő adóügyi megítélést a NATO égisze alatt és uniós keretek között, hogy a fegyveres erőknek történő termékértékesítést és szolgáltatásnyújtást mentesíti a hozzáadottérték-adó és a jövedéki adók alól, amikor ezeket az erőket a küldő tagállamon kívül vetik be, és a közös biztonság- és védelempolitika keretébe tartozó védelmi feladatban vesznek részt. Ilyen mentesség már létezik a NATO védelmi feladataiban az országukon kívül részt vevő fegyveres erőknek történő termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás esetében. A NATO és az EU által végzett védelmi feladatok közvetett adóügyi megítélésének harmonizálásával ez a módosítás elismeri a közös biztonság- és védelempolitika, valamint a katonai mobilitás növekvő fontosságát.

41. Az uniós tagállamoknak el kell fogadniuk az említett irányelvnek való megfeleléshez szükséges törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket annak érdekében, hogy ezek az intézkedések 2022. július 1-jétől alkalmazhatók legyenek.

VI. HATÁROKON ÁTNYÚLÓ FORGALMI ENGEDÉLY

42. Az e területen végzett tevékenységeket az Európai Védelmi Ügynökség „A határokon átnyúló forgalmi engedélyekre vonatkozó eljárások optimalizálása Európában” elnevezésű program keretében fejlesztette tovább, amelyhez 25 részt vevő tagállam, valamint Norvégia csatlakozott az Európai Védelmi Ügynökséggel kötött igazgatási megállapodása alapján. „A határokon átnyúló forgalmi engedélyekre vonatkozó eljárások optimalizálása Európában” elnevezésű program célkitűzése, hogy két technikai megállapodáshoz – egy felszíni közlekedésre és egy légi közlekedésre vonatkozó technikai megállapodáshoz – tartozó ernyőprogram szerepét töltse be. A program nagyon jól halad előre annak köszönhetően, hogy valamennyi megfelelő érdekelt fél aktívan részt vesz számos, a Bizottság szolgálatai és az Európai Külügyi Szolgálat – többek között az Európai Unió Katonai Törzse –által támogatott ad hoc munkacsoportban. A hozzájáruló tagállamok már kidolgozták mindkét technikai megállapodás első tervezetét, amelyet minden hozzájáruló tagállam szakértői dolgoznak majd ki részletesebben a nemzeti jogszabályok meglévő korlátozásainak felszámolása érdekében. A forgalmi engedélyek Európán belül harmonizált jóváhagyási folyamatának létrehozásához elengedhetetlen, hogy az uniós tagállamok továbbra is határozottan elköteleződjenek a program célkitűzése mellett.

43. „A határokon átnyúló forgalmi engedélyekre vonatkozó eljárások optimalizálása Európában” elnevezésű program az Európai Védelmi Ügynökség már meglévő projektjeire és tevékenységeire is épít. Az egyik ilyen projekt az Európai Védelmi Ügynökség uniós multimodális szállítási központra vonatkozó projektjének keretébe tartozó, a határokon átnyúló európai katonai mozgásról és felszíni szállításról szóló technikai megállapodás, amelyhez 17 tagállam csatlakozott. Második példa a diplomáciai engedélyekről szóló, 2012-ben létrejött és 20 uniós tagállam által aláírt technikai megállapodás összefüggésében levont tanulságok beépítése. A technikai megállapodás lehetővé teszi a részes felek számára, hogy katonai szállító légi járművekkel egymás felségterületén átrepüljenek és/vagy leszálljanak.

[28] A Tanács (EU) 2019/2235 irányelve (2019. december 16.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek és a jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezésekről szóló 2008/118/EK irányelvnek az uniós keretben végzett védelmi feladatok tekintetében történő módosításáról, ST/14126/2019/INIT, *(HL L 336., 2019.12.30., 10. o.).*

VII. EGYÉB KÉRDÉSEK

44. Ahogyan a cselekvési terv felvázolja, néhány horizontális kérdés, például a dezinformáció, a kiberbiztonság és a kritikus infrastruktúrák védelme relevánsnak minősül a katonai mobilitás szempontjából. Ezek a területek a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés 2016. évi közös kerete[29] 22 intézkedésének részét képezik, és a végrehajtásuk folyamatban van. A hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépésre vonatkozó 2016. évi közös keret, valamint a reziliencia és a hibrid fenyegetések kezelésére szolgáló képességek megerősítéséről szóló 2018-as közös közlemény végrehajtásáról szóló negyedik jelentés közzétételére 2020. július 24-én került sor[30].

VIII. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS TOVÁBBI TEENDŐK

45. Az első eredményjelentés óta a cselekvési terv végrehajtása konkrét és kézzelfogható eredményekkel folytatódik, nevezetesen a katonai követelmények aktualizálásával, a hiányelemzés aktualizálásával, a kettős felhasználásra vonatkozó követelményeket érintő megállapodással, továbbá a 302. sz. EU-formanyomtatvány, valamint a NATO és az EU keretében végzett védelmi feladatok tekintetében egyenlő adóügyi megítélést biztosító irányelv elfogadásával.

46. Ezen túlmenően a Bizottság szolgálatai, az Európai Külügyi Szolgálat és az Európai Védelmi Ügynökség folytatni fogják a cselekvési terv végrehajtását és értékelni fogják az elért eredményeket. Erre uniós szinten koordinált módon, az uniós tagállamokkal folytatott szoros konzultáció keretében, nemzeti szuverenitásuk és döntéshozataluk maradéktalan tiszteletben tartásával, valamint a Bizottság szolgálatai, az Európai Külügyi Szolgálat és az Európai Védelmi Ügynökség közötti együttműködés keretében kerül sor. Ezenfelül az uniós tagállamok irányításával – nevezetesen az állandó strukturált együttműködés és a kapcsolódó projektjei, valamint a 2018. évi nemzeti kötelezettségvállalások végrehajtása keretében – folytatott tevékenységek közvetlenül hozzájárulnak a katonai mobilitás javításához. Az EU és a NATO munkatársai közötti strukturált párbeszéd tovább javítja az együttműködést ezen a területen. A Bizottság és a főképviselő üdvözli ezt a megközelítést, és elköteleződött az inkluzív és eredményes munkavégzés folytatása mellett.

47. A következő eredményjelentést a főképviselő és a Bizottság 2021. nyár végéig terjeszti elő.

[29] Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: A hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés közös kerete – európai uniós válasz (JOIN(2016) 18 final).
[30] Közös szolgálati munkadokumentum: Jelentés a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépésre vonatkozó 2016. évi közös keret, valamint a reziliencia és a hibrid fenyegetések kezelésére szolgáló képességek megerősítéséről szóló 2018-as közös közlemény végrehajtásáról, 2020. július 24., (SWD(2020) 153 final).